

Område: Regional Udvikling
Afdeling: Miljø og Råstoffer
Journal nr.: 15/20835
Dato: 20. september 2016
Udarbejdet af: Strategiteamet

Jordforureningsstrategi 2017 – Notat om behandling af hørings svar

Indledning

Regionens forslag til Jordforureningsstrategi 2017 har været i offentlig høring i perioden fra 17. juni til 31. august 2016. Forslaget har været offentliggjort på regionens høringsportal og udsendt direkte til kommuner og almene vandforsyninger i Region Syddanmark.

Dette notat behandler de hørings svar, der er indkommet i høringsperioden. Der foreslås ingen ændringer i strategien som følge af hørings svarene.

Der er modtaget hørings svar seks kommuner, Fredericia, Nordfyns, Vejen, Ærø, Nyborg og Odense, samt Vandcenter Syd. De fire førstnævnte kommuner har ikke bemærkninger til forslaget. Hørings svarene er gengivet nedenfor med administrationens forslag til besvarelse og konsekvens.

Hørings svar og besvarelse

1. Hørings svar fra Fredericia Kommune

Kommunen har ingen bemærkninger til forslag til jordforureningsstrategi.

Kommunen oplyser, at vandværkerne Børup, Skærbæk og Skærbækværket ikke har noget alternativ, og derfor opfordres regionen til at tage hensyn til dette, når grundvandsindsatsen prioriteres. Endvidere oplyser kommunen, at TREFOR VAND har etableret to nye borer i Kongsted-området.

Besvarelse

Området ved Børup, Skærbæk og Skærbækværket er prioriteret højt i Jordforureningsstrategi 2017, og en del af regionens indsats har allerede været målrettet området.

Kommunen opfordres til at sende oplysningerne om de nye indvindinger til Styrelsen for Vand og Naturforvaltning (SVANA) med henblik på at få de nye indvindingsoplande udpeget. Når SVANA har udpeget indvindingsoplandene i en bekendtgørelse, indgår de i regionens prioritering.

Konsekvens

Der foreslås ingen ændringer i strategien.

2. Hørings svar fra Nordfyns Kommune

Kommunen har ingen bemærkninger til forslag til jordforureningsstrategi.

Kommunen ønsker et bedre kort samt en liste med de lokaliteter, som regionen pt. har med på prioriteringslisten. Listen ønskes inddelt i delområder / prioriteringsgruppe.

Besvarelse

De anvendte kortfiler har været publiceret på regionens hjemmeside i forbindelse med høringen af forslaget. Filerne kan fortsat hentes på adressen <https://www.rsyd.dk/wm486528>.

Regionens oplysninger om de kortlagte lokaliteter ændres løbende og publiceres på Miljøportalen via Arealinformation. Oplysninger om de enkelte lokaliteter fremgår af Jordforureningslovens Areal Register (JAR), som kommunen har adgang til.

En foreløbig liste over lokaliteter med højmobile stoffer er udtrukket fra JAR alene til illustration af strategiens principper. Listen er således et dynamisk arbejdsdokument til internt brug. Umiddelbart forud for prioriteringen af det enkelte delområde udarbejdes en endelig liste for området som grundlag for den årlige arbejdsplan. Følgende forhold kan få indflydelse på rækkefølgen af den årlige prioritering:

- Den statslige udpegning af områder med særlige drikkevandsinteresser (OSD), indvindingsområde (IVO), nitratfølsomme indvindingsområder (NFI) og boringsnære beskyttelsesområder (BNBO) er ikke afsluttet.
- Den systematiske kortlægning af forurenede lokaliteter er ikke afsluttet i hele regionen. Kortlægningen vil bidrage med kendskab til yderligere lokaliteter med højmobile stoffer.
- Der kan ske ændringer i vandværkernes indvindinger.
- Det aktuelle budget for regionens årlige prioritering af indsatsen vil påvirke, hvor hurtigt vi afslutter undersøgelserne i delområder.

Konsekvens

Der foreslås ingen ændringer i strategien.

3. Høringssvar fra Vejen Kommune

Kommunen har ingen bemærkninger til forslag til jordforureningsstrategi.

Kommunen oplyser, at Rødding Vandforsyning har etableret en ny kildeplads, samt at Vejen Vand A/S overvejer at etablere ny kildeplads.

Besvarelse

Kommunen opfordres til at sende oplysningerne om de nye indvindinger til SVANA med henblik på at få de nye indvindingsområde udpeget. Når SVANA har udpeget indvindingsområderne i en bekendtgørelse, indgår de i regionens prioritering.

Konsekvens

Der foreslås ingen ændringer i strategien.

4. Høringssvar fra Ærø Kommune

Kommunen har ingen bemærkninger til forslag til jordforureningsstrategi.

Besvarelse og konsekvens

Ingen. Der foreslås ingen ændringer i strategien.

5. Høringssvar fra Nyborg Kommune

Nyborg Kommune har følgende bemærkninger/spørgsmål:

- 1) Nyborg Kommune foreslår, at sprøjtemiddelfølsomme indsatsområder (SFI) indgår som et udtryk for grundvandets sårbarhed på linje med NFI.
- 2) Kommunen frygter, at prioritering af indsats overfor grunde, der er forurenede med mobile miljøfremmede stoffer i BNBO-områder (og i NFI) ikke er tilstrækkelig til at beskytte drikkevandsressourcen. Kommunen foreslår derfor, at IVO anvendes i stedet for BNBO. Kommunen har flere eksempler på, at miljøfremmede stoffer når grundvandsmagasinerne og vandværkernes boringer, selvom der i indvindingsoplandet ikke er udpeget NFI, og selvom der ikke er kortlagte grunde indenfor BNBO.
- 3) Hvordan vil regionen håndtere pt. V1-kortlagte arealer? Skal indledende undersøgelser af de V1-kortlagte arealer afvente regionens videregående indsats på de V2-kortlagte arealer med højmobile stoffer?
- 4) Vil de analyseparametre, der anvendes ved undersøgelser af jordforurening, være tilstrækkelige til at udmønte den nye strategi?
- 5) Kommunen har følgende bemærkninger og spørgsmål til figur 4 i forslaget til Jordforureningsstrategi 2017:
 - a) Det foreslås, at lokaliteter i sårbare områder i IVO prioriteres før lokaliteter i sårbare områder i OSD.
 - b) Hvordan prioriteres grundvandstruende forureninger med ikke-højmobile stoffer?
 - c) Hvordan prioriteres lokaliteter med højmobile stoffer udenfor de sårbare områder men indenfor IVO eller OSD?
 - d) Princippet om "at det i helt særlige tilfælde kan være hensigtsmæssigt at fremrykke en indsats overfor en enkelt punktkildeforurening, hvis den udgør en særlig stor eller akut risiko" fremgår ikke af figuren.
 - e) Betyder boksen "Prioriteres senere", at der ikke er fastlagt principper for denne prioritering?
 - f) Kommunen ønsker de stiplede linjer fra de to bokse nederst til højre i figuren forklaret.

Besvarelse

1. SFI er udpeget i forhold til udvaskning af pesticider ved almindelig markdrift og kun på baggrund af geologien i den øverste meter jord. Da der ikke tages hensyn til eventuelle dybereliggende beskyttende lag, kan SFI ikke anvendes som et udtryk for sårbarheden af grundvandet. Endvidere er SFI ikke dækkende for hele regionen, da SFI kun er udpeget for sandjorder og ikke for lerjorder. På den baggrund har regionen valgt alene at anvende NFI som et udtryk for grundvandets sårbarhed.
2. Ifølge jordforureningsloven har regionen indsats, hvor jordforurening udgør en risiko for grundvand i OSD og IVO. Målet med den nye strategi er at prioritere ressourcerne med henblik på at opnå størst mulig effekt af indsatsen på miljø og menneskers sundhed. Regionen har derfor valgt at prioritere lokaliteter med højmobile stoffer og dermed de mest grundvandstruende forureninger i de sårbare områder først. Vi har valgt at definere de sårbare områder som summen af de nitratfølsomme områder og de boringsnære beskyttelsesområder. Indsatsen overfor lokaliteter med højmobile stoffer i resten af OSD og IVO prioriteres senere.

3. Det er nødvendigt at kende den samlede forureningsrisiko i et delområde, før den videregående indsats gennemføres. Derfor gennemføres de indledende undersøgelser af V1-kortlagte lokaliteter før den videregående indsats igangsættes. I overgangsperioden mellem den hidtidige og den nye jordforureningsstrategi kan det dog være nødvendigt at starte den videregående indsats i et eller flere delområder, før alle indledende undersøgelser er tilendebragt i disse delområder.
4. Vi udvælger analyseparametre efter de forurenende brancher og aktiviteter, vi har kendskab til på lokaliteten. Valget af analyseparametre bygger på mange års erfaring, og det tilpasses løbende nyeste viden.
5. a) Ifølge de bærende principper prioriteres det nuværende indvindingsopland og den fremtidige ressource i områder med særlige drikkevandsinteresser lige højt. Alle lokaliteter med højmobile stoffer indenfor NFI og BNBO i et delområde har samme prioritet.

b) Prioriteringen af de øvrige grundvandstruende lokaliteter vil der blive taget stilling til, når indsatsen overfor lokaliteter med højmobile stoffer er ved at være gennemført.

c) Indsatsen overfor lokaliteter med højmobile stoffer udenfor NFI og BNBO vil blive prioriteret efter de samme principper, som anvendes ved prioriteringen indenfor de sårbare områder.

d) Figur 4 viser den generelle prioritering af grundvandsindsatsen. I helt særlige tilfælde kan det være nødvendigt at prioritere punktkildeforureninger, som udgør en særlig stor eller akut risiko. Antallet af sådanne forureninger forventes at være få, hvorfor de ikke er medtaget på figuren.

e) Indsatsen overfor lokaliteter uden højmobile stoffer forventes først at blive aktuel om en årrække. Derfor er det ikke hensigtsmæssigt at fastlægge principper for prioriteringsrækkefølgen på nuværende tidspunkt.

f) De stiplede linjer angiver, at kun en delmængde af lokaliteterne forventes at blive prioriteret til videregående indsats.

Konsekvens

Der foreslås ingen ændringer i strategien.

6. Høringssvar fra Odense Kommune

Odense Kommune vurderer, at de syv fokuspunkter i strategien er relevante og hensigtsmæssige, og byder velkommen, at Regionen træffer denne beslutning.

Kommunen påpeger, at delområder i Jylland meget oftere er højere prioriteret end delområder på Fyn, særligt i området omkring Odense. I den forbindelse gør kommunen opmærksom på, at det ikke vurderes muligt at finde alternative indvindingsmuligheder i områderne Odense Nord, Odense Vest og Odense Øst.

Odense Kommune vil meget gerne fortsætte drøftelserne af, hvordan Region Syddanmarks arbejde med grundvandsbeskyttelse kan understøtte den samlede indsats for at sikre Odense rent drikkevand i mange år frem.

Besvarelse

Kommunens oplysninger om manglende alternative indvindingsmuligheder vil indgå i regionens prioritering som beskrevet i strategien. Regionen vil i 2017 tage initiativ til dialog med Odense Kommune om at identificere de vandforsyninger, som ikke kan finde et alternativ til den nuværende indvinding.

Konsekvens

Der foreslås ingen ændringer i strategien.

7. Høringssvar fra VandCenter Syd

VandCenter Syd bemærker, at forslaget til en ny jordforureningsstrategi fremover vil danne et solidt grundlag for prioriteringen af regionens indsats over for jordforureninger, samt at de bærende principper for grundvandsindsatsen er velovervejede og vil bidrage til, at der via indsatsen sikres "mest godt grundvand for pengene".

Vandcenter Syd bemærker videre (citater): Afgrænsningen af de 45 delområder som regionen har udpeget er forståelig, men giver dog udfordringer i forhold til ambitionen om at sikre "mest godt grundvand for pengene". De 45 delområder er generelt af forholdsvis stor udstrækning og omfatter både byområder med stor koncentration af punktkilder og landområder med lav koncentration af punktkilder. Det er også tilfældet inden for VandCenter Syds interesseområde. Regionale kildepladser med en placering i det åbne land kan derfor blive forholdsvis lavt prioriteret, hvis de er lokaliseret i et delområde, der også omfatter et byområde med en stor koncentration af punktkilder.

VandCenter Syd beskriver delområde Odense Syd som et eksempel og fortsætter (citater): Det er fornuftigt at nedprioritere grundvandsindsatsen i byområder, som der er lagt op til i regionens jordforureningsstrategi, men det kan være problematisk i de tilfælde, hvor det har den afledte konsekvens, at indsatsen på en regional kildeplads i det åbne land nedprioriteres pga. den valgte afgrænsning af delområderne. En løsning kunne være at håndtere de områder, hvor koncentrationen af punktkilder er allerstørst, som særskilte delområder. Det vil i øvrigt være i tråd med regionens ambition om at sikre "mest godt grundvand for pengene".

Besvarelse

Konsekvensen af VandCenter Syd forslag er, at kildepladserne i det åbne land prioriteres på bekostning af de bynære områder, hvor koncentration af lokaliteter (punktkilder) er størst. Regionen vil som grundlag for en dialog med VandCenter Syd gennemregne alternative forslag til afgrænsning af delområder, som har en høj koncentration af bynære punktkilder. Odense Kommune vil også blive inddraget i denne dialog. Antal og geografisk afgrænsning af delområderne skal opfattes som en udmøntning af strategien og ikke som en del af selve strategien. Det kan vise sig nødvendigt at justere både antal og afgrænsning af delområderne fx som følge af ændrede indvindingsforhold.

Konsekvens

Der foreslås ingen ændringer i strategien.